

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyně Mgr. Jany Jurečkové a JUDr. Hany Pipkové ve věci

žalobkyně: **S. P.**, nar. X, st. příslušnost K, bytem P.,

zastoupena JUDr. Jiřím Matznerem, advokátem se sídlem Anny Letenské 34/7, Praha 2,

proti

žalovanému: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4,

za účasti M. F., nar. X, bytem P.,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 3. 2014, č. j. MV-142101-3/SO/sen-2013,

t a k t o:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

1. Žalobkyně se podanou žalobou, ve znění jejího doplnění domáhá zrušení shora uvedeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, (dále „správní úřad prvního stupně“) ze dne 19. 8. 2013, č. j. OAM-12832-19/PP-2012, (dále jen „prvostupňové

rozhodnutí“). Tímto rozhodnutím správní orgán prvního stupně zamítl podle § 87e odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) žádost žalobkyně o povolení přechodného pobytu za účelem sloučení s rodinou.

2. Žalobkyně vytýká napadenému rozhodnutí nezákonnost, spočívající v porušení § 2 a § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“), s tím že při vyřizování její žádosti nebyl přesně a úplně zjištěn skutečný stav věci a zjištění správního orgánu nepostačovala ke správnému posouzení. Vytýkaný nedostatek nebyl odstraněn ani v řízení o odvolání.

3. Nedostatečná skutková zjištění žalobkyně spatřuje v závěrech, k nimž žalovaný v napadeném rozhodnutí dochází, kdy je konkrétně hodnocena výpověď osoby zúčastněné na řízení jako nevěrohodná, s tím, že M. F. uvedl, že bydlí s žalobkyní na adrese PX., ačkoli je hlášen na adrese PY, což je adresa Městského úřadu. M. F., jak žalobkyně vysvětluje, odpověděl po pravdě na otázku, kde bydlí a nebyl tázán, kde je hlášen k trvalému pobytu. Obdobně nesrovnalost, spočívající v údajích, kdy se žalobkyně spojila s M. F. prostřednictvím Skype když odcestovala do K. bylo možno snadno vysvětlit tím, že v K. není všude k dispozici internet a Skype.

4. Žalobkyně je strašit osoba, která dostatečně neovládá český jazyk ani latinskou abecedu, nedokonalá výslovnost nebo chyby v psaní nemohou sloužit jako důkaz, že při pohovoru neuváděla pravdu.

5. Pokud jde o bydlení, žalobkyně doložila, že bydlí v bytě, který patří její dceři a jejímu manželovi, skutečnost, že dcera nesouhlasí s tím, aby zde byl k trvalému bydlišti přihlášen pan F., nemůže být důvodem pro odmítnutí víza.

6. Věkový rozdíl mezi manžely je 9 let, to nemůže být samo o osobě důkazem fiktivního sňatku, podobně jako skutečnost, že manželé nedokázali podrobněji vypovídat o vztazích s předchozími partnery a příbuznými.

7. Žalovaný nesouhlasil s podanou žalobou a navrhl její zamítnutí s tím, že správní orgán prvního stupně na základě shromážděných pokladů dospěl k závěru, že v případě žalobkyně jde o účelově uzavřené manželství s občanem České republiky za účelem získat povolení k pobytu. Ve vyjádření k žalobě žalovaný shrnul rozpory ve výpovědi žalobkyně a M. F. vyplývající z protokolu o výsledku účastníka řízení ze dne 23. 1. 2013, konstatoval, že rozpory ve výpovědích jsou zásadní a odůvodňují závěr, že uzavření sňatku bylo vedeno snahou získat statut rodinného příslušníka občana EU.

8. Z obsahu připojeného správního spisu se podává, že žalobkyně podala dne 31. 10. 2012 žádost o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky, k níž mimo jiné doložila potvrzení o zajištění ubytování na adrese P a oddací list, podle kterého uzavřela dne ... manželství s M. F..

9. Dne 23. 11. 2012 bylo k žádosti správního orgánu prvního stupně provedeno šetření na adrese bydliště žalobkyně, zde bylo zjištěno, že žalobkyně se v rodinném domě zdržovala,

byly zde nalezeny věci patřící jak muži, tak ženě. Dne 23. 1. 2013 proběhl výslech žalobkyně a zúčastněné osoby.

10. Po provedeném šetření vydal správní orgán prvního stupně rozhodnutí ze dne 19. 8. 2013, č. j. OAM-12832-19/PP-2012, jímž žádost žalobkyně zamítl. Jak se podává z odůvodnění, správní orgán dospěl k závěru, že k uzavření manželství žalobkyně došlo pouze za účelem získat povolení k pobytu, což je v rozporu s cílem manželství, jak je definován zákonem č. 94/1963 Sb., o rodině. S odkazem na Usnesení rady ES ze dne 4. 12. 1997 správní orgán prvního stupně vymezil okolnosti odůvodňující domněnku, že manželství je účelové. Tyto okolnosti spatřuje v tom, že se manželé nepodílejí přiměřeně na povinnostech vyplývajících z manželství, uvádějí rozporuplné osobní údaje, nemluví jazykem sobě srozumitelným.

11. V případě žalobkyně správní orgán prvního stupně shledal, že žalobkyně do doby uzavření sňatku neznala bydliště ani zaměstnání M. F., neumí napsat jeho jméno, M. F. neznal rodné příjmení žalobkyně, ani nevěděl, za koho byla v minulosti provdaná. Nesrovnalosti správní orgán shledal ve výpovědi účastníků týkající se bydlení, průběhu a organizace svatby, majetkových poměrů žalobkyně i okolností, za nichž se žalobkyně spojila s M. F. při své cestě do K. Správní orgán se rovněž zabýval otázkou přiměřenosti dopadu do soukromého a rodinného života žalobkyně a s ohledem na závěr, že manželství je pouze formální, dospěl k závěru, že jeho zpřetrhání není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Rodinná vazba na dceru žalobkyně a jejího syna není důvodem pro vyhovění žádosti, neboť žádná z uvedených osob není občanem EU.

12. Proti rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, v němž vytkla správnímu orgánu prvního stupně nesprávné zjištění skutkového stavu a rozpor s § 2 odst. 4, § 50 odst. 2 a 3 správního řádu a § 68 odst. 3 správního řádu.

13. Nesrovnalosti v její výpovědi, zejména že nedovedla napsat jméno manžela, chybně vyslovila adresu svého bydliště a bydliště manžela vysvětlila jednak nervozitou během výslechu, jednak špatnou výslovností. Jelikož v Praze žije jen krátce a nechodí ven sama, neorientuje se v pražských reáliích, a proto zaměnila Prahu 2 za Prahu – západ. Svému manželovi nevysvětlovala svou náplň práce, jako inženýrka pracovala před lety a teď tato informace není pro žádného z nich podstatná. Svému manželovi řekla, že se rozvedla před osmnácti lety, on to pochopil tak, že se rozvedla v 18 letech. Společně začali bydlet v září 2012, jak uvedl M. F., avšak nahlášenou adresu mají od 13. 10. 2012, proto uvedla, že spolu začali bydlet od tohoto dne. Manžel žalobkyni neinformoval o své finanční situaci, ona se o to nezajímala, bylo pro ni rozhodující, že nepije a je pracovitý. Rozpory v popisu svatby neoznačila za zásadní s tím, že jsou logicky vysvětlitelné.

14. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaný podané odvolání zamítl a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrdil. Jak se podává z odůvodnění, žalovaný se ztotožnil se závěry správního orgánu prvního stupně. Rozdíly v odpovědích žalobkyně a M. F. v rámci provedeného pohovoru byly podle závěrů žalovaného zcela zásadní. Odpovědi se rozcházejí například v údajích, od kdy spolu začali žít (žalobkyně uvedla od 13. 10. 2012, její manžel od září 2012), kdy se žalobkyně ozvala po svém odjezdu poprvé manželovi (žalobkyně uvedla, že ihned jak dorazila domů, její manžel uvedl, že asi po týdnu), kdo

zařizoval svatbu (žalobkyně uvedla, že vše zařizovali spolu s manželem, manžel uvedl, že svatbu zařizovala žalobkyně s dcerou). Na otázku zařízení domácnosti uvedla žalobkyně, že v patře je koupelna s toaletou, kuchyňský stůl se nachází v obývacím pokoji, je ve višňové barvě k němu je šest židlí téže barvy, sedáky jsou béžové, s manželem používají všechny pokoje, mají společnou ložnici, když přijede dcera, přespí v jedné z ložnic. M. F. uvedl, že v prvním patře je koupelna bez toalety, jídelní stůl stojí u okna je ze světlého dřeva, je u něj šest židlí, ale neví, jak vypadají, jen, že mají kulaté opěradlo. S manželkou nepoužívají všechny pokoje, pracovnu nepoužívá vůbec, zůstává většinou v obýváku nebo ložnici. Když přijede dcera žalobkyně, spí v hostinském pokoji. Pokud jde o majetkové poměry, uvedla žalobkyně na otázku, zda mají dluhy, půjčky popř. exekuce, že nemají nic, její manžel uvedl, že má na plat exekuci, ještě z dob svého podnikání. Žalovaný s odkazem na rezoluci Rady ze dne 4. 12. 1997 potvrdil jako správný závěr správního úřadu prvního stupně, že sňatek žalobkyně a M. F. byl učiněn s cílem získat povolení k přechodnému pobytu.

15. Městský soud v Praze posoudil napadené rozhodnutí podle § 75 soudního řádu správního, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, jakož i řízení, které mu předcházelo, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

16. Podle § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném ke dni vydání rozhodnutí, *na zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu se důvody podle § 87d odst. 1 vztahují obdobně. Ministerstvo žádost dále zamítne, jestliže žadatel se dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství.*

17. Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2013, č. j. 1 As 58/2013 – 43, *„určení, zda se jedná o účelové (fingované) manželství ve smyslu čl. 35 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES, je otázkou skutkovou, která náleží k vyřešení vnitrostátním soudům členských států.“*

18. Ustanovení § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců má svůj předobraz v článku 35 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, Podle tohoto článku mohou členské státy přijmout potřebná opatření k odepření, pozastavení nebo odnětí jakéhokoli práva přiznaného touto směrnicí v případě zneužití práv nebo podvodu, například účelových sňatků. Veškerá taková opatření musí být přiměřená a spojená s procesními zárukami stanovenými v člancích 30 a 31.

19. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku konstatoval, že: *„z textu směrnice, jejího odůvodnění i z výkladu Soudního dvora je zřejmé, že proces zjišťování existence účelového manželství a následně odepření pobytového oprávnění je plně v režii členských států za předpokladu dodržení procesních záruk uvedených ve směrnici. Evropské právo zde nedává konkrétní vodítko pro posuzování účelovosti sňatku. Inspirovat se nicméně lze rezolucí Rady ze dne 4. 12. 1997 o opatřeních, která je třeba přijmout pro potírání účelových manželství, Úř. věst. C 382, 16. 12. 1997, s. 1 - 3. Tato rezoluce vychází jak z respektu k právu uzavřít*

manželství a právu na respektování rodinného života, tak z vědomí, že účelové sňatky představují nástroj obcházení pravidel vstupu a pobytu příslušníků třetích zemí na území členských států EU. Tato rezoluce definuje ve svém článku 1 „účelový sňatek“ („a marriage of convenience“) jako „sňatek uzavřený mezi občanem členského státu nebo občanem třetí země legálně usazeným ve členském státě a občanem třetí země pouze s účelem obejít pravidel vstupu a pobytu občanů třetí země a získání povolení nebo oprávnění k pobytu pro občana třetí země.“ Rezoluce uvádí v článku 2 faktory, které mohou vést k závěru o účelovém manželství: není udržováno manželské soužití; chybí společné přispívání k odpovědnostem vyplývajícím z manželství; manželé se nikdy před sňatkem neviděli; manželé se neshodnou při uvádění svých osobních údajů, důležitých osobních informací či informací o průběhu první schůzky; manželé nehovoří společným jazykem; sňatku předcházelo předání finanční částky; některý z manželů v minulosti uzavřel účelový sňatek nebo se dopustil porušení předpisů o pobytu cizinců. Je ovšem vhodné podotknout, že k nutnosti zjišťovat právě tyto skutečnosti by musel dospět správní orgán sám na základě ustanovení § 87e odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb. Z výše uvedeného i z judikatury Soudního dvora lze dovodit, že určení, zda se v příslušné věci jedná o účelové (fingované) manželství, je otázkou, která náleží k vyřešení vnitrostátním soudům (srov. též rozsudek ze dne 22. 12. 2010 ve věci C-303/08 Bozkurt, Sb. rozh. s. I-13445, bod 50). Ostatně, jelikož se jedná o otázku primárně skutkovou, nelze ani jiný závěr rozumně očekávat.“

20. Soud se proto v první řadě zabýval tím, zda údaje uváděné žalobkyní a M. F., správní orgán prvního stupně řádně hodnotil a zda závěry které učinil, nejsou s obsahem tohoto důkazu v rozporu. Prokazování účelovosti manželství podle § 87e odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., jak vyplývá i z § 169 odst. 3 téhož zákona a z citované rezoluce Rady, je založeno především na zjištění okolností provázejících seznámení obou snoubenců, jejich svatbu a jejich následný život.

21. Žalobkyně a M. F. uvedli ke svým osobním poměrům a o sobě navzájem následující:

Žalobkyně uvedla, že její rodné příjmení je M., narodila se dne X v obci V. v K.. V R. pracovala jako inženýrka. S prvním manželem se rozvedla koncem března v roce x. Její matka žije v R., nestýká se s ní, svého biologického otce nikdy nepoznala. Nebere léky a nemá zdravotní potíže.

K osobě žalobkyně M. F. uvedl, že se narodila v Kazachstánu, její rodné jméno si nepamatuje. Má vzdělání vyššího stupně, odpovídající inženýrskému, ale nikoli univerzitní. Matku žalobkyně zná jen z fotografií, o otci se nebavili. Žalobkyně byla již jednou vdaná, rozvedla se brzo - ve svých 18 letech. Má dvě dcery M. a O. Nebere léky, na žádné zdravotní obtíže si nestěžuje.

Žalobkyně jméno manžela nedokázala napsat, sdělila je ústně. K jeho osobě uvedla, že má středoškolské vzdělání, pracuje pro dílnu V. V., která je nedaleko jeho bydliště na P, vydělává asi 30 až 35 000,-Kč. Byl dvakrát ženatý, je otcem dcery T. Jeho rodiče zemřeli, má sestru K. Rád se dívá na televizi, čte knihy a časopis EPOCH. Má menší problémy se srdcem, bere bylinky na žaludek. Nemá dluhy, půjčky ani exekuci.

Ke své osobě M. F. uvedl, že má střední odborné vzdělání, pracuje ve firmě V. V., na okraji P, nedaleko Z.. Do práce odjíždí před sedmou, vrací se kolem šesté nebo sedmé, někdy ale

až v deset večer; vydělává asi 35 000,-Kč. Byl dvakrát ženatý, má dceru T. Rodiče mu zemřeli, má sestru K. Jeho koníčky jsou hudba, filmy, má oblíbený časopis Magazín 2000, 21. Století, Epoque. Léky nebere, má sezonní potíže se žaludkem a něco na srdci. Má exekuci na plat z dob svého podnikání.

22. Co se týče okolností jejich seznámení, vypověděli následující:

Žalobkyně uvedla, že se s nynějším manželem seznámila, když dělal v bytě její dcery kuchyň, dívala se na něj, jak pracuje, představili se a začli si povídat. Měl psa, kterého vozil sebou, chodili ho společně venčit do lesa za domem. Následně se dne 9. 7. 2011 vrátila do A., v podstatě ihned šla k počítači, zavolala dceři a mluvila s manželem. Domluvili se, že si budou pravidelně volat přes Skype. V dubnu 2012 ji požádal o ruku, řekla, že si to rozmyslí, ale pak s nabídkou souhlasila. 24. 8. 2012 přiletěla do P., na letišti jí čekaly děti, s manželem se setkala až večer, když přišel z práce. Chtěl, aby se vzali ihned, než jí skončí vízum.

M. F. uvedl k okolnostem jejich seznámení, že se seznámili v roce 2011, pracoval v domě, bral ji jako člena domácnosti v domě svého zaměstnavatele. Pokud byli spolu sami, komunikovali spolu, nikam spolu nechodili, jen občas s ním jela nakoupit. Jejich vztah začal být milenecký. Po jejím odjezdu, spolu mluvili asi po týdnu, dala mu číslo na Skype. Přes Skype si volali v průměru tak 3 x do týdne. Takto ji požádal o ruku. Ano mu hned neřekla, byla tou otázkou zaskočena, odpověděla po týdnu.

23. K organizaci a průběhu svatby uvedli:

Žalobkyně vypověděla, že svatbu zařizovali společně. Brali se v Ř., což jí doporučila L., manželka kamaráda jejího manžela V., která je z Ruska. Společně s L. tam manžel volal již v září, volný termín byl až v říjnu. Vyřizovali obřad, šaty, prstýnky, hostinu. Oba si vypůjčili šaty v salonu Natali, prsteny koupili v Letňanech, stály okolo 5 000,-Kč. Květinu kupoval manžel také v Letňanech, vyzvedával ji ráno. Obřad začal ve 12 hodin, trval asi 30 nebo 40 minut. Po obřadu šli na procházku a fotili se. Manželovi šel za svědka V., jí známá L. S. Po focení jeli do restaurace Konírna v centru Prahy, bylo tam asi 9 osob.

M. F. uvedl, že svatba byla 13. 10. 2012 v Ř., o místě mu řekla L., manželka V. Na úřad volal on, také tam jel odevzdat papíry, byl to jediný volný termín. Šaty si půjčovali každý zvlášť, ale v jednom salonu, jehož název si nepamatuje. Kolik stály šaty manželky neví, ale jeho byly dražší, protože si kupoval košili. Prstýnky kupovali společně v Letňanech, stály 5 000,-Kč. Květinu zařizovala dcera manželky, ale neví kde, květinu jen zaplatil. Obřad začal v půl dvanácté a trval asi 30 minut. Manželce šel za svědka V. a jemu kamarádka L., kterou před tím neznal. Hostinu měli v restauraci Konírna v centru Prahy.

24. K soužití po uzavření sňatku vypověděli:

Žalobkyně uvedla, že spolu začali žít hned po svatbě. Manžel bydlel v domku za P. v obci B. Společně bydlí v domě u dcery. Platí pouze služby, vodu a elektřinu ve výši asi 2 000,-Kč, to platí manžel. Žalobkyně má úspory, v K. prodala byt a pozemek. Každý má vlastní účet, ale o financích se společně radí.

Co se týče bydlení, žalobkyně uvedla, že dům v B. je dvoupodlažní. V přízemí je garáž, předsíň, sprcha, komora, velký obývací pokoj s kuchyní a schody nahoru. V patře je koupelna s toaletou, 3 pokoje a šatna. Kuchyňský kout je v barvě višně, kuchyň je plně vybavená. Kuchyňský stůl a 6 židlí jsou rovněž ve višňové barvě, židle mají béžové sedáky. S manželem používají všechny pokoje, když přijede dcera, přespí v jedné z ložnic nahoře.

Společně zařizují byt, chodí na nákupy a procházky, na žádné společenské akci (ples, kino, divadlo, restaurace) spolu nebyli. Žalobkyně dělá všechny domácí práce a vaří, vaří evropská i kazašská jídla, nejoblíbenějším jídlem manžela je maso. Společně hovoří česko – ruský. Manžela oslovuje M., on jí S.. Chtěli by v budoucnu koupit dvoupokojový byt. Už něco obhlíželi v Letňanech.

M. F. uvedl, že se žalobkyně bydlí v domě její dcery od 13. 10. 2012 se souhlasem majitelů. Platí jen služby kolem 2 000,-Kč měsíčně, to platí on. Z čeho přispívá manželka do společné domácnosti neví, ona nepracuje, ale má vlastní firmu ze které jdou asi její peníze.

Co se týče bydlení uvedl, že jde o patrový domek. Když se vejde je tam předsíň, koupelna a toaleta – sprchový kout, na konci předsíně je obývací pokoj s kuchyní. V prvním patře je koupelna, pracovna, hostinský pokoj, ložnice a šatna. Koupelna je bez toalety. Kuchyňský kout je spojen s obývacím. Kuchyňskou linku montoval v době, kdy poznal manželku. Kuchyňská linka má barvu višňového dřeva. Jídelní stůl stojí u okna, má tvar obdélníku a je ze světlého dřeva, u něho je 6 židlí, neví, jak vypadají, mají kulaté opěradlo. S manželkou nevyužívají všechny pokoje – pracovnu nevyužívá vůbec, je v obývacím nebo v ložnici. Když přijede dcera manželky spí v hostinském pokoji.

S manželkou kupovali skříň postel a matrace, na skříň čekali dlouhou dobu. V domku nechtějí zůstat. Manželka chce koupit malý byt 2+1, chtěla by zůstat v Letňanech. Ještě se nikde nebyli na nový byt podívat. Manželka vaří kazašská jídla, pokud vaří něco českého, má to napůl s kazašskou kuchyní. Jeho oblíbené jídlo je maso v jakékoli úpravě. Manželka má radši ovoce a zeleninu. Do restaurace spolu nechodí, ani na plesy do divadla nebo do kina. Domácí práce dělá manželka, on doma dělá jen kutilské věci.

25. Žalobkyně a M. F. byli následně dotázáni, co dělali v neděli 20. 1. 2013, tj. poslední neděli před pohovorem.

Žalobkyně uvedla, že v neděli manžel pracoval, odjížděl v 6:30 hod., říkal, že jede do Prahy pracovat, ale přesnou adresu neříkal. Ona ho vždy vyprovází k autu. Přes den si netelefonovali. Ona přes den uvařila, vyžehlila, uklízela, učila se českou abecedu a po Skype mluvila s dcerou. Manžel se vrátil mezi 17. až 18.00 hodinou, dala mu to, co uvařila k obědu, polévku, maso z trouby k masu udělala rýži. Navečeřeli se, pak umyla nádobí. Chvíli se dívali na TV, manžel byl velmi unavený, šel si lehnout, chvíli si v posteli četl, ona za ním pak přišla, chvíli si povídali, šli spát kolem 22. hodiny.

M. F. uvedl, že v neděli odjel do práce před sedmou hodinou a přijel kolem 18.30 hod. manželka ho každý den doprovází až ke dveřím. Během dne si nevolali, neví, co manželka dělala. Když se vrátil, společně se navečeřeli, měli karbanátek v těstě a nějakou čalamádu.

Nádobí umyli v myčce. Po večeři chvíli koukali na TV, komentovali, co tam viděli. Manželka šla spát kolem 22. hodiny, on až později.

26. Jak vidno, výpovědi žalobkyně a účastníka řízení se liší v řadě podstatných okolností a tyto rozpory již nelze vysvětlit nervozitou žalobkyně nebo tím, že nesprávně pochopila položenou otázku. Za klíčové soud pokládá rozdílné vyličení okolností, za nichž se manželé seznámili, nepřesnosti pokud jde o organizaci svatby a zajištění svatební květiny, rozdílný popis domácnosti a využívání místností v domě a rozpory v popisu průběhu neděle 20. 1. 2013. Konkrétně žalobkyně uvedla, že žalobce v době jejich seznámení vozil do práce psa, kterého chodili venčit, M. F. se o psu nezmiňuje, uvedl naopak, že spolu nikam nechodili. Žalobkyně uvedla, že svatbu zařizovali společně, M. F. ale vypověděl, že vše zařizovala žalobkyně s dcerou. Žalobkyně uvedla, že svatební květinu kupoval manžel a ráno jí vyzvedl, M. F. uvedl, že květinu jen zaplatil. Vyslýchání zaměnili jména svých svatebních svědků. Neshodli se v popisu domácnosti, zejména pokud jde o toaletu v koupelně v prvním patře. Nezanedbatelné jsou rozdíly v popisu posledního volného dne před výsledkem, žalobkyně uvedla, že k večeři bylo maso s rýží, po večeři umyla nádobí a M. F. si šel lehnout jako první, účastník řízení uvedl, že večereli karbanátek v těstě s čalamádou, nádobí se umylo v myčce a jako první šla spát žalobkyně.

27. Soud dospěl k závěru, skutkový stav zjištěný správními orgány má oporu v provedených důkazech, důkazy shromážděné ve správním řízení byly provedeny zákonným způsobem. Skutkový stav, jak jej správní orgány z provedených důkazů zjistily, z těchto důkazů vyplývá. Na základě řádně zjištěného skutkového stavu učinil žalovaný i správní orgán prvního stupně správné právní závěry.

28. Žalobkyně vytýká napadenému rozhodnutí porušení zásad správního řízení uvedených v § 2 a § 3 správního řádu. § 2 správního řádu zakotvuje zásadu zákonnosti (viz § 2 odst. 1), zásadu zákazu zneužití správního uvážení, též zásadu uplatňování pravomoci v souladu s účelem, k němuž byla správnímu orgánu zákonem nebo na základě zákona svěřena (viz § 2 odst. 2), zásadu ochrany dobré víry (viz § 2 odst. 3), zásadu ochrany veřejného zájmu (viz § 2 odst. 4), zásadu individuálního posouzení každé věci (viz § 2 odst. 4), zásadu legitimního (oprávněného) očekávání (viz § 2 odst. 4); § 3 zakotvuje zásadu materiální pravdy.

29. Podle zásady zákonnosti, je správním orgánům uložena základní povinnost – postupovat v souladu se zákonem, resp. podle právních předpisů. Zásada zákonnosti určuje podmínky, meze a způsoby uplatnění výkonu veřejné správy navenek. Správní orgány jsou povinny postupovat tak, jak mají právními předpisy stanoveno. Pokud jde o výklad pojmu „dobrá víra“ ve vztahu k jednání účastníka řízení, lze odkázat na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2011, č. j. 1 As 94/2011-102. Podle něj „*pod pojmem dobrá víra je v tomto případě nutno chápat objektivně posuzované vědomí jedince o souladu jednání s právem. Jinými slovy, dobrá víra jako nezaviněná nevědomost chrání jedince, který se zřetelem ke všem okolnostem nevěděl a ani nemohl vědět, že určitý stav je v rozporu s právem. (...) Samotná nevědomost tedy nepředstavuje dobrou víru. K naplnění dobré víry je navíc potřeba objektivní nemožnost rozpoznat skutečný stav věci.*“ Tato zásada má však spíše vyjadřovat fakt, že veřejná správa by měla přijímat taková řešení, na nichž panuje všeobecný společenský konsenzus. Veřejný zájem je představitelem tzv. neurčitých právních pojmů. Z uvedeného vyplývá, že v každém konkrétním případě je třeba vždy

pečlivě zkoumat, zda je naplněn takovými skutečnostmi, jež mají svůj odraz v okolnostech daného případu. Veřejný zájem tedy v sobě představuje určitý účel sloužící k uplatnění pravomocí správních orgánů. Je jako požadavek či účel stanoven v jednotlivých právních předpisech upravujících jednotlivé úseky veřejné správy. Podle zásady individualizace, by správním orgánem přijaté řešení mělo co nejlépe odpovídat okolnostem daného případu, což zahrnuje i požadavek proporcionálního řešení. Řešení, které nejlépe odpovídá okolnostem případu a je přiměřené, očekávané a nezasahuje nad míru do práv a oprávněných zájmů. Ke každému případu je na jedné straně nezbytné přistupovat individuálně, na druhé straně vystupuje zájem na ustáleném a předvídatelném řešení právně a skutkově shodných či podobných případů. (viz Potěšil, L., Hejč, D., Rigel, F., Marek, D.: Správní řád. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2015).

30. Zásada materiální pravdy ukládá správnímu orgánu povinnost zjistit skutkový stav způsobem a v rozsahu, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Za účelem zjištění stavu věci správní orgán opatřuje podklady pro vydání rozhodnutí a provádí důkazy použitím důkazních prostředků. Skutková stránka věci má být zjištěna bez důvodných pochybností, a to s využitím zásad legality, proportionality, právní jistoty a v souladu s veřejným zájmem.

31. Jak soud již shora vyložil, správní orgány v projednávané věci dostatečně zjistily skutkový stav a vyvodily z něj příslušné právní závěry. Postupovaly při tom v souladu se zákonem o pobytu cizinců, jakož i směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004. Žalovaný (a před ním správní orgán prvního stupně) nepochybil, pokud svá skutková zjištění vyvodil zejména z údajů, které žalobkyně a její manžel uvedli při pohovoru a dospěl k závěru, že manželství bylo uzavřeno platně, avšak toto právní jednání mělo sloužit k obejití zákona.

32. Podle § 1 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině ve znění účinném do 31. 12. 2013, *manželství je trvalé společenství muže a ženy založené zákonem stanoveným způsobem. Hlavním účelem manželství je založení rodiny a řádná výchova dětí. Podle § 18 téhož zákona, muž a žena mají v manželství stejná práva a stejné povinnosti. Jsou povinni žít spolu, být si věrni, vzájemně respektovat svoji důstojnost, pomáhat si, společně pečovat o děti a vytvářet zdravé rodinné prostředí.*

33. Nejvyšší správní soud vysvětlil v rozsudku ze dne 9. 12. 2015, č. j. 4 Azs 228/2015 – 40, že: „*považuje za příslušné vysvětlení způsobu, jakým je třeba přistupovat k vyšetřování účelových manželství, v článku Fingovaná manželství a jejich potírání, podle něhož „[fingované manželství je takový svazek, při jehož uzavření byly dány dva úmysly snoubenců: jednak úmysl negativní, totiž nevést společný rodinný život jako manželé, a pak úmysl pozitivní, totiž obejít předpisy přistěhovaleckého práva. Chybí-li negativní úmysl, jde pouze o výhodný sňatek, který jednomu ze snoubenců zajistí i právo pobytu v daném státu. Chybí-li naopak pozitivní úmysl, jedná se zřejmě rovněž o fingované manželství, které ovšem nespadá do oblasti přistěhovaleckého práva a které mohlo sledovat i jiné důvody [...]] (Čížinský, P. Fingovaná manželství a možnosti jejich potírání. In: Čížinský, P. Jelínková, M. Připomínky k cizineckému zákonu. Praha: Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva, 2007. s. 46. Dostupné na: <http://www.mkc.cz/cz/nase-publikace.html>). Uvedený názor odpovídá obsahu migrační směrnice, v jejímž kontextu je nutné vykládat harmonizovaná ustanovení cizineckého zákona*

(srov. bod 28 odůvodnění migrační směrnice a cit. sdělení Komise), ale i judikatuře zdejšího soudu (srov. cit. rozsudek č. 2781/2013 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že při prokazování účelovosti manželství je nutné se zaměřit (i) jak na úmysl obcházet cizinecký zákon k získání pobytového oprávnění, (ii) tak na úmysl vést společný manželský život.“

33. Citovaný zákon o rodině, jakož i současná právní úprava (zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník) zdůrazňují jako hlavní účel manželství založení rodiny a řádnou výchovu dětí. Je však samozřejmé, že manželství uzavírají i lidé bez takového úmyslu. Manželství by však vždy mělo být založeno s úmyslem vytváření rodinného společenství a zdravého rodinného prostředí, což zahrnuje vzájemnou úctu, podporu a pomoc a snahu sdílet společný život. Motivace snoubenců a jejich subjektivní očekávání jsou dokazováním ve správním řízení jen obtížně zjištělná, proto nezbyvá, než obstarání a provedení důkazů, kterými lze objektivizovat závěry, zda manželé skutečně rodinné společenství vytvářejí, zda tedy spolu žijí, vedou společnou domácnost a mají vzájemnou představu o společné budoucnosti.

34. V daném případě byly zjištěny skutečnosti, které odůvodňují závěr, že žalobkyně a M. F. spolu blízký vztah nenavázali a společně nežijí. Z toho lze usuzovat, že sňatek byl uzavřen, aniž by plánovali žít rodinný život a současně žalobkyně měla v úmyslu získat pobytové oprávnění.

35. Napadené rozhodnutí nebylo vydáno v rozporu s principy individuálního posouzení věci a principu legitimního očekávání. Správní orgány se věcí zabývaly podrobně, zvážily okolnosti případu a věnovaly jim náležitou pozornost. Sotva pak lze chránit očekávání žalobkyně na vydání pozitivního rozhodnutí a její dobrou víru, pokud sama v dobré víře nejednala a pokusila se obcházet předpisy cizineckého práva.

36. Napadené rozhodnutí není ani v rozporu se zásadou ochrany veřejného zájmu, neboť jednání žalobkyně lze označit za porušení veřejného pořádku (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2007, č. j. 2 As 78/2006-64).

37. Co se týče posouzení dopadu vydaného rozhodnutí do soukromého života žalobkyně, soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2014, č. j. 2 As 52/2013 – 69, podle kterého: „v případě fingovaného manželského vztahu, jehož účelem je výhradně obcházení zákona o pobytu cizinců, nelze nevyhovění žádosti o povolení pobytu právě z důvodu tohoto obcházení zákona zásadně považovat za nepřiměřený zásah do rodinného života podle článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, publikované pod č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“. Pojem „rodinný život“ podle citovaného článku je totiž vždy vykládán s důrazem na fungující (reálný) rodinný život.“ Jinak řečeno, pokud správní orgán učinil (správný) závěr, že manželství mezi žalobkyní a M. F. je fiktivní a neplní svůj účel, nemohl se zabývat otázkou, zda rozhodnutí, kterým nebylo vyhověno žádosti žalobkyně o povolení k přechodnému pobytu, zasáhne do rodinného či soukromého života žalobkyně, neboť žalobkyně tvrzený rodinný život nevede.

38. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. žalobkyně ve věci nebyla úspěšná. Žalovanému nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly náklady řízení, soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 10. dubna 2018

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu